

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจโดยใช้กลวิธีการอ่าน-การคิด สำหรับนักเรียนประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6)

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. การสร้างรูปแบบการสอนและ เอกสารประกอบรูปแบบการสอน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำมาเป็นแนวทางกำหนดองค์ประกอบและรายละเอียดภายในองค์ประกอบของรูปแบบการสอน และ เอกสารประกอบรูปแบบการสอน

1.2 การสร้างรูปแบบการสอน หมายถึง การกำหนดและจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ในการสอนให้สัมพันธ์และส่งเสริมซึ่งกันและกัน ดำเนินการโดยนำข้อมูลพื้นฐานจากการศึกษาในขั้นตอนแรกมาสังเคราะห์ให้ได้รูปแบบการสอน

1.3 การสร้างเอกสารประกอบรูปแบบการสอน เป็นการสร้างเอกสารต่าง ๆ ประกอบการนำรูปแบบการสอนไปใช้ ได้แก่ คำแนะนำการใช้รูปแบบการสอน หน่วยการเรียนรู้ คำแนะนำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดำเนินการโดยพิจารณาแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการสอน แล้วใช้เป็นหลักในการกำหนดองค์ประกอบย่อยหรือประเด็นต่าง ๆ ภายในเอกสารประกอบรูปแบบ

1.4 การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการสอนและ เอกสารประกอบรูปแบบการสอน เป็นการนำรูปแบบการสอนและ เอกสารประกอบรูปแบบการสอนทั้งหมด ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาการอ่าน รวมทั้งครูผู้สอนการอ่าน พิจารณาและประเมินคุณภาพด้วยแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น รวมทั้งการทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มเล็ก

1.5 การแก้ไขปรับปรุงรูปแบบการสอน และ เอกสารประกอบรูปแบบการสอน เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินคุณภาพในขั้นตอนแรกมาพิจารณา และใช้เป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขทั้งรูปแบบการสอนและ เอกสารประกอบรูปแบบการสอน

2. การทดลองใช้รูปแบบการสอน

การทดลองใช้รูปแบบการสอน เป็นการนำชุดกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นตามหลักการของรูปแบบการสอนไบสอนนในสถานการณ์จริง เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน และ เอกสารประกอบรูปแบบการสอน ว่าสามารถทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเองเพิ่มขึ้น โดยการทดลองสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวน 56 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 28 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนด้วยชุดกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มควบคุมได้รับการสอนด้วยกิจกรรมตามที่เสนอไว้ในคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นป.6 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นเวลา 20 ครั้ง (20 ชั่วโมง) เมื่อสอนครบตามกำหนดเวลา ได้นำผลการทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านและความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเอง ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มมาเปรียบเทียบกัน และให้นักเรียนกลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนตามชุดกิจกรรม รวมทั้งการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาถึงการใช้กลวิธีการอ่านที่ได้เรียนรู้ในการทำแบบทดสอบหลังเรียน และนำเสนอผลที่ได้จากการทดลอง

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสร้างรูปแบบการสอนและ เอกสารประกอบรูปแบบการสอน

1.1 รูปแบบการสอน รูปแบบการสอนอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจโดยใช้กลวิธีการอ่าน-การคิด สำหรับนักเรียนประถมศึกษา (เอกสารหมายเลข 1) มีองค์ประกอบดังนี้

1.1.1 หลักการ

1.1.2 จุดประสงค์การสอน

1.1.2.1 จุดประสงค์ด้านผลการอ่าน

1.1.2.2 จุดประสงค์ด้านกลวิธีการอ่าน

1.1.3 เนื้อหา

1.1.3.1 บทอ่าน

1.1.3.2 กลวิธีการอ่าน

1.1.4 การจัดหน่วยการเรียนรู้ มีองค์ประกอบย่อยดังนี้

- 1.1.4.1 ชื่อหน่วยการเรียนรู้
- 1.1.4.2 คำชี้แจง
- 1.1.4.3 จุดประสงค์การสอนทั่วไป
- 1.1.4.4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 1.1.4.4.1 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 - 1.1.4.4.2 เนื้อหา
 - 1.1.4.4.3 สื่อการเรียนรู้
 - 1.1.4.4.4 เวลาที่ใช้
 - 1.1.4.4.5 การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน
 - (1) ช้่นนำ
 - (2) ช้่นสอน
 - (3) ช้่นอภิปราย
 - (4) ช้่นสรุป
- 1.1.4.5 การวัดและประเมินผล
 - 1.1.4.5.1 ด้านผลการอ่าน
 - 1.1.4.5.2 ด้านกลวิธีการอ่าน
- 1.1.4.6 ภาคผนวก

1.2 เอกสารประกอบรูปแบบการสอน มี 3 ฉบับคือ

1.2.1 คำแนะนำการใช้รูปแบบการสอนอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กลวิธีการอ่าน-การคิด สำหรับนักเรียนประถมศึกษา (เอกสารหมายเลข 2) เป็นเอกสารที่บอกให้ครูผู้นำรูปแบบการสอนไปใช้ ทราบถึงสิ่งที่ต้องศึกษาและจัดเตรียม รวมทั้งวิธีการปฏิบัติ บางขั้นตอนที่เอกสารประกอบรูปแบบการสอนไม่ได้บอกรายละเอียดไว้ ได้แก่ การแนะนำเอกสารที่เกี่ยวข้อง การเตรียมแผนการสอน การเตรียมสื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน บทบาทครู การสรุปการเรียนรู้

1.2.2 หน่วยการเรียนรู้ (เอกสารหมายเลข 3) เป็นองค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบการสอน ซึ่งสร้างขึ้นตามหลักการ จุดประสงค์ และโครงสร้างเนื้อหาของรูปแบบการสอน หน่วยการเรียนรู้เป็นเอกสารที่ใช้ในการสอนจริง แต่ละหน่วยประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยดังนี้

1.2.2.1 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เป็นชื่อที่ระบุถึงกลวิธีการอ่านที่เน้นในหน่วยการเรียนรู้

1.2.2.2 คำชี้แจง เป็นการกล่าวแนะนำหน่วยการเรียนรู้ที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของกลวิธีการอ่านที่เน้นในหน่วยการเรียนรู้

1.2.2.3 จุดประสงค์ทั่วไป ระบุจุดประสงค์ของการสอนในหน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วยจุดประสงค์ 2 ด้านคือ ผลการอ่านและกลวิธีการอ่าน

1.2.2.4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นชุดของกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้สอนแต่ละครั้ง ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ๆ ดังนี้

1.2.2.4.1 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นส่วนที่บอกถึงความสามารถที่คาดหวังว่าผู้เรียนจะสามารถทำได้หลังเรียนจบตามชุดกิจกรรม

1.2.2.4.2 เนื้อหา ได้แก่ บทอ่าน และมโนทัศน์เกี่ยวกับกลวิธีการอ่าน ที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

1.2.2.4.3 สื่อการเรียนรู้ เป็นส่วนที่บอกถึงสื่อการเรียนและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนตามชุดกิจกรรม

1.2.2.4.4 เวลาที่ใช้ เป็นส่วนที่ระบุจำนวนเวลาโดยประมาณในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.2.2.4.5 การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1.2.2.4.5.1 ขั้นนำ เป็นกิจกรรมกระตุ้นหรือสร้างความสนใจผู้เรียนให้มุ่งไปที่กลวิธีการอ่านที่จะสอน

1.2.2.4.5.2 ขั้นสอน เป็นขั้นเสนอกลวิธีการอ่านให้นักเรียนได้ปฏิบัติโดยใช้บทอ่านเป็นสื่อ

1.2.2.4.5.3 ขั้นอภิปราย เป็นขั้นที่ครูและนักเรียนอภิปรายถึงกลวิธีการอ่าน โดยครูใช้คำถามเน้นการวิเคราะห์กลวิธีการอ่านที่ได้เรียนรู้ในแง่มุมต่าง ๆ

1.2.2.4.5.4 ขั้นสรุป เป็นขั้นที่ครูสรุปเกี่ยวกับกลวิธีการอ่านตามมโนทัศน์ที่ได้กำหนดไว้

1.2.2.4.6 การวัดและประเมินผล เป็นส่วนที่ระบุถึงแนวทางการวัดและประเมินผลเมื่อนักเรียนเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้

1.2.2.4.7 ภาคผนวก เป็นส่วนที่รวมบทอ่าน เครื่องมือการวัดและประเมินผล

หน่วยการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นในรูปแบบการสอนนี้มี 10 หน่วย คือ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 "เตรียมพร้อม"

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 "คิดภาพในใจ"

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 "ปรับเกียรติ์ ปรับการอ่าน"

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 "ความรู้เดิม ทำนายล่วงหน้า"

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 "ใจความสำคัญ สัมพันธ์ชื่อเรื่อง"

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 "ตั้งคำถาม ถามตนเอง"

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 "คิดไตร่ตรอง ประเมินสิ่งพิมพ์"

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 "คิด.....ให้ได้ข้อคิด"

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 "คิดทบทวนเรื่องย่อ.....ประเมินตนเอง"

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 "ทราบแล้ว.....ใช้ประโยชน์"

1.2.3 คำแนะนำการวัดและประเมินผลประจำรูปแบบการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้กลวิธีการอ่าน-การคิด สำหรับนักเรียนประถมศึกษา (เอกสารหมายเลข 4) เป็นเอกสารที่บอกให้ครูผู้เลือกรูปแบบการสอนไปใช้ ทราบถึงสิ่งที่ต้องศึกษาและจัดเตรียม รวมทั้งวิธีปฏิบัติในการวัดและประเมินผลที่เอกสารรูปแบบการสอน เอกสารคำแนะนำการใช้รูปแบบ และเอกสารหน่วยการเรียนรู้ มิได้บอกรายละเอียดไว้ ได้แก่ รายละเอียดของการวัดและประเมินผล ซึ่งบอกถึง เนื้อหาที่วัดผล วิธีการวัดผล ระยะเวลาในการทดสอบ เกณฑ์การตัดสินผลการเรียนรู้ ขั้นตอนการดำเนินการวัดผล นอกจากนั้นยังให้คำแนะนำแก่ครูในกรณีที่นักเรียนได้คะแนนก่อนเรียนต่ำ รวมทั้งบอกถึงรายการเครื่องมือในการวัดและประเมินผล โดยเสนอตัวอย่างแบบทดสอบพร้อมคู่มือการใช้แบบทดสอบไว้ด้วย

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอน

ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนซึ่งหมายถึง การนำชุดกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นตามหลักการ จุดประสงค์ และโครงสร้างเนื้อหาของรูปแบบการสอนไปใช้สอนนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการสอน ปรากฏผลโดยสรุปดังนี้

2.1 ผลการศึกษาอิทธิพลของรูปแบบการสอนและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ต่อคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านหลังเรียนของนักเรียนด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-Way ANOVA) ปรากฏผลดังนี้

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างรูปแบบการสอน พบว่าแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 นั่นคือนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนต่างกัน มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย พบว่าแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 นั่นคือ นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างรูปแบบการสอนและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย พบว่า รูปแบบการสอนกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยไม่มีปฏิกริยาร่วมกันต่อความเข้าใจในการอ่าน

2.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนตามคู่มือการสอนของกรมวิชาการด้วยการทดสอบค่าที (t-test) พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยที่คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการเรียนด้วยรูปแบบการสอนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มควบคุมภายหลังการเรียนตามแนวการสอนในคู่มือการสอนภาษาไทยของกรมวิชาการ

2.3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านหลังเรียน ของนักเรียนภายในกลุ่มทดลองและของนักเรียนภายในกลุ่มควบคุมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงและปานกลาง ปรากฏผลดังนี้

ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกับปานกลางในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่าแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 นั่นคือนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกับปานกลางภายในกลุ่มควบคุม พบว่าแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 นั่นคือนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกับปานกลางภายในกลุ่มทดลอง พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

2.4 ผลการศึกษาอิทธิพลของรูปแบบการสอนและระดับผลสัมฤทธิ์ของการเรียนภาษาไทย ต่อคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านหลังเรียนของนักเรียน ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-Way ANOVA) ปรากฏผลดังนี้

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างรูปแบบการสอน พบว่าแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 นั่นคือนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนต่างกัน มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านแตกต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย พบว่าแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 นั่นคือนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างรูปแบบการสอนและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย พบว่ารูปแบบการสอนกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยไม่มีปฏิกริยาร่วมกันต่อความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่าน

2.5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนตามคู่มือการสอนของกรมวิชาการด้วยการทดสอบค่าที (t-test) พบว่าแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยที่คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการเรียนด้วยรูปแบบการสอนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มควบคุมภายหลังการเรียนตามแนวการสอนในคู่มือการสอนภาษาไทยของกรมวิชาการ

2.6 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านหลังเรียน ของนักเรียนภายในกลุ่มทดลองและของนักเรียนภายในกลุ่มควบคุม ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงและปานกลาง ปรากฏผลดังนี้

ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่าน ระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกับปานกลางในกลุ่มทดลอง พบว่าแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยที่คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่าน ระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกับปานกลาง ภายในกลุ่มควบคุม พบว่าแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 นั่นคือ คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสูงกว่านักเรียนคะแนนเฉลี่ยของที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้ระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกับปานกลางภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.7 ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มทดลอง ที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนของรูปแบบการสอน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ชอบกิจกรรมการเรียน ชอบบทอ่าน และมีความเห็นว่า กลวิธีการอ่านที่ได้เรียนรู้มีประโยชน์และจะช่วยให้การอ่านของตนเองดีขึ้น และส่วนใหญ่คิดว่าจะนำกลวิธีการอ่านไปใช้ได้มาก นอกจากนั้นก็กิจกรรมที่มีนักเรียนบอกว่าชอบมากที่สุดคือการอ่านในใจ การตอบคำถาม ตั้งคำถาม

ผลการสัมภาษณ์นักเรียนกลุ่มทดลอง เกี่ยวกับการนำกลวิธีการอ่านมาใช้ในการอ่าน พบว่า นักเรียนตอบว่าการทำข้อสอบครั้งหลัง (หลังเรียน) แตกต่างจากการทำข้อสอบครั้งแรก (ก่อนเรียน) โดยทำได้เร็วและง่ายกว่า นักเรียนทุกคนตอบว่าได้นำกลวิธีการอ่านที่ได้เรียนรู้มาใช้ แต่บอกชื่อกลวิธีต่าง ๆ ที่นำมาใช้ไม่เหมือนกัน กลวิธีที่นักเรียนส่วนใหญ่บอกว่าได้นำมาใช้คือสมาธิ และนักเรียนทุกคนตอบว่าใช้เวลาในการทำข้อสอบแต่ละข้อไม่เท่ากัน

ผลการสุ่มข้อสอบแล้วนำมาถามนักเรียนที่ตอบถูกให้บอกการตอบข้อสอบนั้น พบว่า นักเรียนที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูกส่วนใหญ่สามารถบอกหรืออธิบายถึงการตอบข้อสอบแต่ละข้อได้ชัดเจน มีเพียง 2 ข้อเท่านั้นที่มีจำนวนผู้บอกถึงการตอบข้อสอบได้ชัดเจนน้อย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยได้รูปแบบการสอนและ เอกสารประกอบรูปแบบการสอนที่ได้ผ่านการศึกษหาประสิทธิภาพจนเป็นที่เชื่อถือได้ว่าสามารถนำไปใช้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาให้มีความสามารถในการอ่านในใจดีขึ้น และมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเองมากขึ้น ช่วยให้นักเรียนรู้จักความสำคัญของกลวิธีการอ่านและรู้จักกำกับตนเองในการอ่าน จากการดำเนินการสร้างรูปแบบการสอน เอกสารประกอบรูปแบบการสอน และการทดลองใช้มีประเด็นที่น่ากล่าวถึง ดังต่อไปนี้

1. ประเด็นเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบการสอน และ เอกสารประกอบรูปแบบการสอน

1.1 ในการสร้างรูปแบบการสอน สิ่งแรกที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าคือความหมายของรูปแบบ เพราะมีข้อถกเถียงกันว่าคำว่า รูปแบบควรจะเป็นเพียงโครงสร้างแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ โดยไม่มีเอกสาร สื่อ หรือวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ หรือควรจะมีสื่อและวัสดุต่าง ๆ ในลักษณะสำเร็จรูป เป็นชุดครบครัน ผู้ใช้สามารถนำไปใช้ได้ทันที ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่าส่วนใหญ่มุ่งหมายถึงแผน หรือโครงสร้างที่เรียบเรียงไว้เป็นกลาง ๆ ผู้ใช้ต้องสร้างสื่อหรือสิ่งประกอบอื่น ๆ ขึ้นเอง เมื่อต้องการใช้ อย่างไรก็ตามก็ยังมีผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับแนวคิดนี้ และให้ความเห็นว่าควรสร้างทั้งแผน สื่อ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้สามารถนำไปใช้ได้สะดวก ในครั้งแรกผู้วิจัยจึงได้สร้างรูปแบบการสอนโดยมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนสำเร็จรูปคือ มีหน่วยการเรียนรู้ซึ่งมีเนื้อหา บทอ่าน และกิจกรรม เพื่อให้ครูปนำไปใช้ได้ทันที แต่เมื่อนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบได้มีผู้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรเปิดโอกาสให้ครูได้ปรับเปลี่ยนบทอ่าน กิจกรรม เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน และยุคสมัยจะเป็นประโยชน์กว้างขวางมากขึ้น ผู้วิจัยเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะนี้ จึงได้ปรับปรุงคำแนะนำการใช้รูปแบบการสอน ด้วยการเพิ่มแนวทางการสร้างหน่วยการเรียนรู้ให้ครูที่ต้องการปรับเปลี่ยนบทอ่านและกิจกรรมสามารถทำได้ โดยยึดหลักการ จุดประสงค์ และโครงสร้าง เนื้อหาของรูปแบบการสอนเป็นหลัก และให้ใช้หน่วยการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างไว้เป็นตัวอย่าง ผู้วิจัยคาดว่าแนวทางการสร้างหน่วยการเรียนรู้ที่ทำได้ จะเป็นประโยชน์ต่อครูในระดับประถมศึกษากว้างขวางมากขึ้น ไม่เฉพาะเจาะจง เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2 การนำเสนอรูปแบบการสอน ครั้งแรกผู้วิจัยได้กล่าวถึง แนวคิด ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการสอนไว้ในส่วนความเป็นมาของรูปแบบการสอนในลักษณะรวม ๆ ไม่ได้แยกไว้ให้เห็นชัดเจน เมื่อนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นครูที่สอนอยู่ใน

โรงเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่ต้องการทราบว่า รูปแบบการสอนนี้ ได้แนวคิดมาจากที่ใด โดยเฉพาะแนวคิดเรื่องการเน้นกลวิธีการอ่าน-การคิด ในรูปแบบการสอนนั้น ครูต้องการคำอธิบายที่ชัดเจน เพื่อช่วยให้เข้าใจรูปแบบการสอนได้ง่ายยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้แยกการเสนอทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการสอนออกมาต่างหาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จอยส์และเวล (Joyce and Weil: 1986) สิ่งนี้จึงเป็นสิ่งที่ผู้สร้างรูปแบบการสอนควรคำนึงประการหนึ่ง

1.3 การสร้างเอกสารประกอบรูปแบบการสอน ได้แก่ คำแนะนำการใช้รูปแบบการสอน หน่วยการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้เขียนเรียบเรียงโดยใช้ภาษาง่าย ๆ ในลักษณะให้ครูปฏิบัติตามทีละขั้นตอน ครูส่วนใหญ่ได้ประเมินว่าอยู่ในเกณฑ์ดี ให้รายละเอียดเพียงพอ เข้าใจง่าย แต่มีเรื่องที่ทำให้เข้าใจยากคือ การวัดและประเมินผลเนื่องจากการวัดผลหลายระยะ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงแยกการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ออกมาอธิบายต่างหาก เป็นเอกสารคำแนะนำการวัด และประเมินผล เอกสารประกอบรูปแบบการสอนจึงมีทั้งสิ้น 3 เล่ม ในเอกสารคำแนะนำการวัดผลได้จัดเตรียมแบบทดสอบพร้อมคู่มือไว้ให้ ครูอาจนำไปใช้ได้เลยหรืออาจสร้างขึ้นใหม่โดยใช้แบบทดสอบที่ให้ไว้เป็นตัวอย่าง การจัดเตรียมเครื่องมือต่าง ๆ ไว้ให้เช่นนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิได้ประเมินว่าดี สอดคล้องกับเซเลอร์ และคณะ (Saylor and others 1981: 294-299) ซึ่งได้เสนอการเลือกรูปแบบการสอนไว้ประการหนึ่งว่าควรใช้ได้สะดวก ไม่ยุ่งยากเกินกว่าสภาพของโรงเรียนที่เป็นอยู่

2. ประเด็นเกี่ยวกับรูปแบบการสอน และหน่วยการเรียนรู้

2.1 รูปแบบการสอนที่สร้างขึ้นนี้ ครอบคลุมองค์ประกอบที่จำเป็นในการสอนที่ดี อันได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์การสอนทั้งทั่วไปและเชิงพฤติกรรม โครงสร้างเนื้อหา ซึ่งเนื่องจากเป็นรูปแบบการสอนที่มีความเฉพาะเจาะจงในเรื่องการอ่าน จึงได้ให้เกณฑ์การพิจารณาเลือกบทอ่านไว้ด้วย และยังได้กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนได้มีการทดสอบนักเรียนก่อนเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ถูกจัดไว้อย่างเป็นระบบระเบียบสอดคล้องส่งเสริมซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้ประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบไว้ในระดับดี (3.4) รูปแบบการสอนนี้จึงใช้สอนอ่านในใจให้แก่นักเรียนประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังเช่นโบรฟี (Brophy 1980 อ้างถึงใน Pearson 1984: 746) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการอ่านไว้หลายเรื่อง และได้ข้อสรุปว่านักเรียนที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อครูมีการจัดเตรียมองค์ประกอบการสอนอย่างเป็นระบบ เมื่อนำหน่วยการเรียนรู้สร้างขึ้นตามหลักการ จุดประสงค์ และมีโครง

สร้าง เนื้อหาของรูปแบบการสอนไปทดลองสอนก็พบว่า สามารถทำให้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ทั้งคะแนนความเข้าใจในการอ่าน และ คะแนนความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเอง ซึ่งเป็นข้อยืนยันได้ว่ารูปแบบการสอนนี้ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านในแง่ด้านความเข้าใจดีขึ้น และมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับกลวิธีการอ่านมากขึ้น

2.2 รูปแบบการสอนนี้มีลักษณะ เฉพาะที่สำคัญคือ เน้นการสอนกลวิธีการอ่าน- การคิด ในลักษณะ เป็นเนื้อหาหนึ่ง ควบคู่ไปกับการสอนเนื้อหาที่เป็นบทอ่าน โดยให้บทอ่านเป็นสื่อ ในการเรียนรู้มีทัศนคติเกี่ยวกับกลวิธีการอ่าน เนื่องจากได้พิจารณาแล้วเห็นว่า กลวิธีการอ่านเป็น สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพ และแนวคิดในเรื่องการสอนกลวิธีต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน ชั้นประถม ก็มีผู้ทดลองและยืนยันไว้ว่าสามารถสอนได้ เช่น การถามคำถาม (Cohen 1983 อ้างถึงใน Nolte และคนอื่น ๆ 1985: 24-31) จึงกำหนดเป้าหมายหลักของรูปแบบการสอนไว้ ว่า ต้องการเพิ่มความตระหนักรู้เกี่ยวกับกลวิธีการอ่านให้แก่นักเรียน กล่าวคือ ให้นักเรียนรู้ว่า มี กลวิธีการอ่าน รู้ว่ากลวิธีการอ่านเหล่านั้นสามารถช่วยให้การอ่านประสบผลสำเร็จได้อย่างไร ควรใช้เมื่อไร เพื่อให้เด็กเห็นความสำคัญและประโยชน์และรับไปใช้เพื่อพัฒนาการอ่านของตนเอง ในการทดลองรูปแบบการสอนจึงตั้งสมมุติฐานไว้ว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบ การสอน จะเกิดความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเองดีขึ้นกว่าเดิม และจะดีกว่านักเรียน กลุ่มที่ไม่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอน เมื่อนำหน่วยการเรียนรู้สร้างขึ้นไปทดลองสอน ก็พบว่า สามารถทำให้ความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเองของนักเรียนดีขึ้นจริง

นอกเหนือจากผลการทดสอบทางสถิติที่เป็นเครื่องแสดงประสิทธิภาพของ รูปแบบการสอนดังกล่าวแล้ว จากการตอบแบบสอบถามและจากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียน ส่วนใหญ่เห็นว่ากลวิธีการอ่านที่ได้เรียนรู้มีประโยชน์ จะช่วยให้การอ่านของตนเองดีขึ้น และนักเรียน บอกว่าได้นำกลวิธีการอ่านมาใช้ในการอ่านแบบทดสอบหลังจากได้เรียนรู้แล้ว และคำตอบที่แสดงว่า นักเรียนมีความตระหนักถึงความสำคัญของกลวิธีการอ่านและได้นำกลวิธีการอ่านมาใช้กำกับตนเอง ขณะที่ยังอ่านจริง คือคำตอบที่ว่าได้ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบแต่ละข้อไม่เท่ากัน โดยที่เบเกอร์ และบราวน์ (Baker and Brown 1984: 21-44) ได้กล่าวไว้ว่าการที่ผู้อ่านใช้เวลามากขึ้น เมื่ออ่านข้อความที่ยาก ชี้ให้เห็นว่าเขามีการกำกับตนเองในการพยายามทำความเข้าใจแล้ว และการที่นักเรียนส่วนใหญ่สามารถอธิบายการคิดหาคำตอบข้อสอบของตนเองให้ผู้อื่นฟังได้ ก็แสดงว่า ขณะที่เขารับรู้เพื่อหาคำตอบนั้น เขาได้กำกับกระบวนการคิดของตนเองและรู้ตัวเองอยู่ตลอดเวลา

ในขณะที่อ่านและตัดสินใจเลือกคำตอบ การฝึกนักเรียนเช่นนี้จะช่วยให้เขาระวังตัวเองให้รู้จักคิด และกำกับตนเองในขณะที่อ่าน อย่างไรก็ตามการตอบแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ดังกล่าวเป็นไปในช่วงที่นักเรียนเพิ่งผ่านพ้นการเรียนเรื่องกลวิธีการอ่านมาไม่นาน คำตอบต่าง ๆ จึงเป็นที่น่าพอใจและทำให้มีความหวังว่านักเรียนน่าจะเห็นประโยชน์ของกลวิธีการอ่านและนำไปใช้ แต่อาจจะเป็นไปได้ว่าเมื่อเวลาผ่านไป นักเรียนอาจจะลดความตระหนักในเรื่องนี้ลงไป จึงน่าจะต้องมีการย้ำเตือนนักเรียนต่อไปในระยะยาวอย่างสม่ำเสมอ แต่การวิจัยได้สิ้นสุดลงด้วยเวลาจำกัดจึงไม่อาจกระทำได้

2.3 หน่วยการเรียนรู้ซึ่งเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการสอน เป็นเอกสารที่ใช้ในการสอนจริง มีองค์ประกอบย่อยที่จำเป็นในการสอนครบถ้วน ภายในแต่ละหน่วยการเรียนรู้กำหนดชุดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีวิธีสอนที่ใช้เป็นหลักเหมือนกัน มีขั้นตอนการสอนเหมือนกัน ขั้นตอนการสอนนี้อาศัยหลักการของ แฮนเซนและเพียร์สัน (Hansen and Pearson 1983 อ้างถึงใน Johnston 1985: 635-645) ที่กล่าวถึงขั้นตอนการสอนสิ่งที่มีลักษณะเป็น "กลวิธี" ไว้เป็น 4 ขั้นตอนคือ 1.ให้ตระหนักถึงกลวิธี 2.ให้รู้ถึงความสำคัญหรือประโยชน์ของกลวิธี 3.ให้ผู้เรียนรับกลวิธีไปใช้เอง และ 4.ให้นำไปใช้กับสถานการณ์อื่น ๆ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาแล้วว่าถ้าสอนตามหลักนี้ได้ครบถ้วน ก็จะบรรลุเป้าหมายที่ต้องการในขั้นสุดท้ายคือ นักเรียนเต็มใจนำกลวิธีการอ่านไปใช้พัฒนาการอ่านของตนเอง และสามารถใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม ผู้วิจัยจึงตกลงใจกำหนดขั้นตอนการสอนไว้ตายตัว ไม่เปลี่ยนแปลงไปเปลี่ยนมา ทั้งนี้จะเน้นขั้นที่ 2 และ 3 ของการสอนคือการให้ผู้เรียนได้รู้จักกลวิธี ได้ใช้ และวิเคราะห์จนเห็นประโยชน์เพื่อจะได้นำไปใช้ การดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดวิธีสอน ขั้นตอนการสอนเช่นนี้จะช่วยให้ผู้ที่สร้างหน่วยการเรียนรู้ขึ้นมาใหม่สร้างได้สะดวกและง่ายขึ้น

องค์ประกอบภายในหน่วยการเรียนรู้ที่จะกล่าวถึงอีกประการหนึ่งคือ บทอ่าน ถือเป็นทั้ง เนื้อหาและสื่อนำไปสู่การเรียนรู้ทัศนคติเกี่ยวกับกลวิธีการอ่าน ด้วยเหตุที่บทอ่านต้องทำหน้าที่สองอย่างดังกล่าวนี้เอง ทำให้การเลือกบทอ่านค่อนข้างยาก เพราะต้องพิจารณาหลายด้าน ทั้งความเหมาะสมด้านความน่าสนใจ ความมีประโยชน์ ความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน ความสั้นยาว และที่สำคัญคือต้องสามารถใช้เป็นสื่อนำไปสู่การเรียนรู้ทัศนคติเกี่ยวกับกลวิธีการอ่านได้อย่างชัดเจนพอควร เช่น กลวิธีการสร้างภาพในใจ กลวิธีการทำนาย ต่างก็ต้องใช้บทอ่านที่มีลักษณะ เฉพาะแตกต่างกัน ดังนั้นผู้สร้างหน่วยการเรียนรู้ต้องตระหนักถึงข้อนี้ แล้วพยายามอ่านและเก็บเรื่องราวต่าง ๆ สะสมไว้เพื่อนำมาเป็นบทอ่าน สำหรับบทอ่านในหน่วยการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้

เลือกสรรมาใช้ นับว่าอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจมาก โดยสังเกตจากการนำไปให้นักเรียนอ่าน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะอ่านมาก เมื่ออ่านจบแล้วก็แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนั้นด้วยท่าทีกระตือรือร้น นอกจากนั้นยังแสดงความคิดเห็นในแบบสอบถามว่า ชอบบทอ่านมาก เพราะให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทอ่านนั้นมีความหลากหลายครอบคลุมเนื้อหาสาระเกือบทุกประเภท และแตกต่างไปจากหนังสือเรียนของนักเรียน

3. ประเด็นเกี่ยวกับการนำหน่วยการเรียนรู้ไปสอน

จากการนำหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 10 หน่วยการเรียนรู้ ไปทดลองสอน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า สามารถนำไปใช้สอนให้สัมพันธ์กับหนังสือเรียนภาษาไทยที่นักเรียนใช้อยู่ได้ดี โดยสอนกลวิธีการอ่านก่อน แล้วลองให้นักเรียนใช้กลวิธีนั้นอ่านหนังสือเรียนแล้วสอนทักษะอื่น ๆ เช่น การเขียนตอนท้าย แต่มีสิ่งที่จะต้องระมัดระวังคือ การใช้เวลา เพราะมักจะใช้เวลามากกว่าที่ได้กำหนดไว้

4. ประเด็นเกี่ยวกับผลการทดลองใช้รูปแบบการสอน

การทดลองใช้รูปแบบการสอนในการวิจัยนี้ดำเนินการเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพและความเป็นไปได้ของการใช้รูปแบบการสอนและ เอกสารประกอบรูปแบบการสอน ด้วยการนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนของหน่วยการเรียนรู้ไปทดลองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และทดสอบความเข้าใจในการอ่านและตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่าน แล้วเปรียบเทียบคะแนนที่ได้กับคะแนนของนักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งสอนตามแนวทางการสอนในคู่มือการสอนภาษาไทยของกรมวิชาการ ซึ่งครูส่วนใหญ่ใช้สอนอยู่ตามปกติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลอง นำมาอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความเข้าใจในการอ่านปรากฏผลดังนี้

ผลการศึกษาอิทธิพลของรูปแบบการสอนและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยต่อคะแนนความเข้าใจในการอ่านโดยเฉลี่ยของนักเรียนด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง พบว่า มีความแตกต่างระหว่างรูปแบบการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนต่างกัน มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกัน และมีความแตกต่างระหว่างระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันและพบว่าการสอนกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยไม่มีปฏิกริยาร่วมกันต่อความเข้าใจในการอ่าน

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านหลังเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น กับคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนตามแนวทางการสอนในคู่มือการสอนภาษาไทยของกรมวิชาการด้วยการทดสอบค่าที่ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนตามแนวทางการสอนในคู่มือการสอนภาษาไทยของกรมวิชาการ นอกจากนั้นเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านหลังเรียนของนักเรียนภายในกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยปานกลางพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านหลังเรียนของนักเรียนภายในกลุ่มควบคุมที่เรียนตามแนวทางการสอนในคู่มือการสอนภาษาไทยของกรมวิชาการระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยปานกลาง พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านดังที่เสนอโดยสรุปดังกล่าว เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ยืนยันว่ารูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ สามารถทำให้ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ไม่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นมีการกำหนดและเรียบเรียงองค์ประกอบการสอนอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับผลการวิจัยหลายเรื่องที่พบว่าชั้นเรียนที่ใช้รูปแบบการสอน ที่มีระบบจะช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูง ได้แก่ งานวิจัยของสตอลลิงและคาสโควิท (Stalling and Kasowitz : 1974 อ้างถึงใน Hoffman : 1986) โบรฟี (Brophy : 1980 อ้างถึงใน Pearson : 1984) ซิงเกอร์และดอนแลน พาลินเซียและบราวน์ (Singer and Donlann 1982; Palincsar and Brown 1983 อ้างถึงใน Schmitt and Baumann 1986)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลอีกชุดหนึ่งที่แสดงให้เห็นข้อดีของรูปแบบการสอนอีกประการหนึ่งคือ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านหลังเรียนของนักเรียนภายในกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญตรงข้ามกับผลการเปรียบเทียบในลักษณะเดียวกันนี้ภายในกลุ่มควบคุมซึ่งไม่ได้รับการสอน

ด้วยรูปแบบการสอน พบว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวแสดงว่า รูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นช่วยให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยปานกลาง เรียนการอ่านได้ดี ทำให้คะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านหลังเรียนใกล้เคียงกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูง ตรงข้ามกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอน ซึ่งคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางยังคงแตกต่างกับนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ผลการวิเคราะห์ที่ปรากฏเช่นนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยในอดีตหลายชิ้นที่พบว่า นักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาและทางการอ่านปานกลางและต่ำ จะได้ประโยชน์จากการสอนที่เน้นกลวิธีการอ่าน เช่น การตั้งคำถามถามตนเอง การใช้ความรู้เดิม ฯลฯ มาก (Andre and Anderson 1978-79 อ้างถึงใน Sanacore 1985; Baker and Brown 1984) เพราะนักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาหรือทางการอ่านต่ำมักขาดวิธีการคิดหรือการกำกับตนเองในขณะที่อ่าน (Garner and Kraus 1982 ; Kotsonis and Patterson 1980 อ้างถึงใน McCormick 1987) ดังนั้นเมื่อมีการสอนกลวิธีการอ่าน การคิด และการกำกับตนเอง จึงเป็นการเสริมในส่วนที่นักเรียนขาดซึ่งส่งผลให้มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจดีขึ้นกว่าเดิม เพื่อพิจารณาผลการวิจัยในอดีตและผลการวิจัยครั้งนี้ซึ่งสอดคล้องกันแล้ว จึงสามารถสรุปได้ว่ารูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้สอนนักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อนำไปใช้สอนนักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาหรือมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาปานกลางและต่ำ จะได้ผลดีมากในแง่ที่สามารถช่วยยกระดับให้นักเรียนที่มีลักษณะดังกล่าวได้คะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านใกล้เคียงกับนักเรียนที่มีความสามารถหรือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาสูง

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่าน

ผลการศึกษาอิทธิพลของรูปแบบการสอนและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยต่อคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของนักเรียน ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางพบว่า มีความแตกต่างระหว่างรูปแบบการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนต่างกัน มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านแตกต่างกัน และมีความแตกต่างระหว่างระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับ

การอ่านแตกต่างกัน และพบว่ารูปแบบการสอนกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีปฏิกริยาร่วมกัน ต่อความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่าน

เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น กับคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนตามแนวทางการสอนในคู่มือการสอนภาษาไทยของกรมวิชาการ ด้วยการทดสอบค่าที พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนตามแนวทางการสอนในคู่มือการสอนของกรมวิชาการ นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านหลังเรียนของนักเรียนภายในกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยปานกลาง พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านหลังเรียนของนักเรียนภายในกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เรียนด้วยรูปแบบการสอนระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ก็พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านดังกล่าว ก็เป็นข้อยืนยันได้ว่ารูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นนอกจากจะช่วยพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนดังที่อภิปรายไว้ในข้อ 4.1 แล้ว ยังช่วยพัฒนาความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านด้วย ซึ่งความตระหนักรู้นี้เป็นสิ่งสำคัญที่นักเรียนจะนำไปใช้ประโยชน์ต่อการอ่านของตนเองในสถานการณ์การอ่านต่าง ๆ ได้ ดังนั้นจึงจำเป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังให้แก่ นักเรียน ซึ่งทำได้ด้วยการสอนที่เน้นกลวิธีการอ่านเช่นเดียวกับรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้ เมื่อผู้อ่านได้วิเคราะห์กลวิธีการอ่านในแง่มุมต่าง ๆ ได้แก่ ประโยชน์ แนวทางการใช้ เงื่อนไขการใช้ ก็จะทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลวิธีเหล่านั้น และตระหนักถึงความสำคัญของกลวิธีเหล่านั้น ส่งผลให้มีความต้องการนำไปใช้ในการอ่านของตนเอง และเมื่อใดที่นักเรียนสามารถนำกลวิธีการอ่านต่าง ๆ ไปใช้จนเป็นนิสัยและเป็นอัตโนมัติ เมื่อนั้นนักเรียนก็จะได้รับประโยชน์จากกลวิธีการอ่านอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นผู้อ่านที่มีความสามารถในการอ่านในใจ กล่าวคือสามารถทำความเข้าใจสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ได้ดีมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เนื่องจากรูปแบบการสอนที่สร้างขึ้นได้ผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ มีการตรวจสอบคุณภาพทั้งโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และการทดลองใช้สอนจริง และได้ผ่านการแก้ไขปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพ ดังนั้นครูผู้สอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาที่ต้องการพัฒนาความสามารถในการอ่านในใจ ด้านความเข้าใจของนักเรียนจึงควรนำไปทดลองใช้สอน ทั้งนี้ควรศึกษาเอกสารต่าง ๆ ให้เข้าใจ และอาจทดลองสอนด้วยหน่วยการเรียนรู้สำเร็จรูปก่อน แล้วจึงสร้างหน่วยการเรียนรู้ขึ้นเองภายหลัง

1.2 หลังจากนำรูปแบบการสอนไปสอนจนนักเรียนเกิดการเรียนรู้ และตระหนักถึงความสำคัญของกลวิธีการอ่านต่าง ๆ แล้ว ครูผู้นำรูปแบบการสอนไปใช้ควรกระตุ้นเตือน และติดตามผลการนำกลวิธีการอ่านต่าง ๆ ไปใช้ในการอ่านจริง เพื่อให้นักเรียนได้ประโยชน์จากการเรียนรู้อย่างแท้จริง และช่วยให้นักเรียนไม่ล้มที่จะใช้กลวิธีการอ่านที่ได้เรียนรู้ในการพัฒนาการอ่านของตนเอง โดยแนะนำให้นักเรียนรู้จักยึดหยุ่นใช้กลวิธีการอ่านมากกว่าหนึ่งกลวิธีในการอ่านครั้งหนึ่ง ๆ เพื่อให้การอ่านบรรลุผลดีที่สุด แต่ก่อนที่นักเรียนจะสามารถใช้กลวิธีหลาย ๆ กลวิธีอย่างยืดหยุ่นก็จำเป็นต้องมีทักษะหรือความชำนาญในการใช้กลวิธีแต่ละกลวิธีเสียก่อน ดังนั้นครูจึงควรฝึกฝนกลวิธีการอ่าน แต่ละอย่างให้นักเรียนมีความชำนาญมากขึ้น ด้วยการฝึกครั้งละ 1 กลวิธี แต่ใช้บทอ่านหลาย ๆ บทจนนักเรียนใช้ได้อย่างคล่องแคล่วแล้วจึงแนะนำให้นำไปทดลองใช้อย่างยืดหยุ่น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

2.1 เนื่องจากยังมีกลวิธีการอ่านที่มีประโยชน์อีกมาก ดังนั้นจึงควรนำมาสร้างหน่วยการเรียนรู้และทดลองสอนเพื่อให้นักเรียนมีทางเลือกที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการอ่านมากขึ้น ทั้งนี้กลวิธีนั้นอาจไม่เน้นการคิดก็ได้ เช่น การขีดเส้นใต้ข้อความสำคัญ การเขียนเค้าโครงของบทอ่าน เป็นต้น

2.2 เนื่องจากกลวิธีการอ่านเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้อ่านประสบผลสำเร็จในการอ่าน เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้แล้วต้องนำไปใช้ได้จริงโดยไม่ล้ม จึงจะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง ความคงทนในการเรียนรู้จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ จึงควรทำวิจัยเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนว่าจะสามารถพัฒนาด้านความคงทนในการเรียนรู้เกี่ยวกับกลวิธีการอ่านได้หรือไม่ และความสามารถในการอ่านด้านความเข้าใจจะยังคงเดิมหรือเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร